XII. évfolyam. **Zombor, csütörtök 1893. január 5-én.** **2. szám.**

ZOMBOR és VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH-MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer: **Vasárnap és csütörtökön.**

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:
A bajai utczával szemközti Falcione-féle ház,
hova minden, a lap szellemi és anyagi részét illető közlemények intézendők és minden díjak fizetendők.

Felelős szerkesztő:
Dr. MOLNÁR GYULA.

Előfizetési árak:
Egész évre 8 frt — Félévre 4 frt — Negyedévre 2 frt.
Néptanítóknak egész évre 6 frt. Félévre 3 frt. Negyedévre 1.50.
Egyes szám ára 10 kr.

Ujévi tisztelgés Szemző István pártelnöknél.

A bácsmegyei s zombori nemzeti párt végrehajtó-bizottsága uj esztendő napján az évek haladó során át mindegyre növekvő s erősbödő tisztelet s lelkesedés melegével tisztelgett szeretett pártelnöke Szemző István urnál.

Nem rendezett, nem előre megállapitott, tervszerű tüntetés volt ez, hanem önkényt, a szív vonzalmából támadt ünneplés, a mely csak alkalomra les, hogy megnyilatkozzék.

A párt végrehajtó-bizottsága alelnöke Lallosevits Jakab urnál gyült egybe, hol mindannyiuk csodálatára — választó polgáraink százával gyülekeztek, hogy részt vegyenek a pártelnök iránti tisztelet manifestálásában, a nélkül, hogy erre szokott módon fölhivattak volna.

S igy történt, hogy a párt végrehajtó-bizottsága ez idei ujévi tisztelgése valóságos népünneppé vált s egy impozáns menet alakult Lallosevits ur házából a szeretett pártelnök lakásához, mely férfias nyugalommal haladt a fő-utczából a bajai ut felé. Szemző István ur vendégszerető házáig. A tisztelgő menet zsufolásig megtöltötte a tágas udvart s harsány éljenzéssel szólitotta ki a házi urat, a ki ily nagyobbszabásu ünnepélyes tisztelgésre aligha volt elkészülve.

Az éljenzés s harsongó „zsivió“-ok folytán megjelent Szemző István pártelnököt szünni nem akaró ovatiók fogadták, melyek lecsillapultával dr. Alföldy Árpád lépett elő s következő lendületes beszédet intézte hozzá:

Mélyen tisztelt pártelnök úr!

Az alkotmányosság áldásaiért küzdő polgárság tagjainak kiválóbbjait szeretetének és ragaszkodásának jeleivel csakis azon feltétel alatt halmozza el, hogy dedelgetett fiainak szivében a közszabadsághoz való hűség és a közjó biztositékai feletti ernyedetlen ellenőrködés kötelessége kihalni soha nem fog. Mintegy megköveteli gyermekeitől, hogy lelkűknek főszüksége a hazaszeretet legyen. A hatalomnak összes gyönyörei, a kormányzásnak valamennyi előnyei zárva maradnak ugyan előttük, azonban haszonlesés és eszmény magasztos czélok elérésére nem egyesülhetnek soha.

Hiszen minden olyan politikai összeköttetésnek, a mely a haza boldogságát tűzte zászlajára, ugy tehát annak is, a mely Ön és Zombor szab. kir. város közönsége között fennáll, elengedhetlen feltétele, hogy a vezérek hűek maradjanak elveikhez, a nép pedig állhatatos legyen szeretetében.

Nálunk? A mit a hatalmasok csellel, ravaszsággal, erőszakkal megvívni nem tudnak, a minek meghóditásához a kormányok minden hatalma, minden kincse kevés, azt Ön napról-napra kivivja jó szivének hazafias érzelmeivel, tantorithatlan elvhűségével. Az Ön működésének nem volt egyetlen egy napja sem, a mely elveinknek fényét, hatalmát ne növelte volna.

A legszentebb áhitattal eltelve, mint a pogány-világi keresztények, a felébredt közszabadság iránt lángoló legtisztább érzelmekkel hódolunk, ünnepelünk, hitünkben erősödünk ma. Szerető szivünknek és rajongó lelkünknek legszebb kincseinek emelünk emléket azon frigy dicsőségére, a mely Önt, szülővárosunk népeivel egybefüzi.

Hü a nép, hü annak vezére!

A legdicsőbb erény, a hűség ragyog tehát bámulatosan, mindenütt pártunknak egén. Hálatelt szivünk önkénytelenül is a Mindenhatóhoz emelkedik, esdekelve, hogy az uj esztendőben is ezen égi testnek sugarai legyenek vezetői hazánk boldogságának, nagyságának megteremtői előtt és hullassa áldásait hőségesen Önre, a politikai elvhűség és becsület legméltóbb lovagjára.

A szivből jött üdvözlést a jelenvoltak sürü éljenzéssel szakitották meg, s befejeztével a sok éljen s zsivió miatt alig tudott Szemző István szóhoz jutni.

Beszédét itt adjuk szószerinti terjedelemben:

Az igaz öröm érzetével fogadom jó kivánataikat, óhajtom, hogy azok ez uj év folyamán egyformán jussanak mindannyiunknak osztályrészül.

A mai nap természetében fekszik, hogy minkenki visszapillant a multra s számitást tesz a jövőre. Minekünk tisztelt barátaim van egy közösségünk, a mely egyenlően érdekel, ez a mi politikai életünk, a melynek ha eredményeit a multban mérlegeljük, abban csak örömet találunk, elmondhatjuk, hogy meggyőződésünkhöz hiven leröttuk tartozásunkat, úgy hazánk, mint városunk iránt.

A mi pedig jövő kilátásainkat illeti, napról-napra tapasztalván azt, hogy azon politika, melynek képviselői e városban mi vagyunk, rohamosan hódit, látva azt, hogy annak leghevesebb ellenei magában az országházában leplezetlen ugyan, de azért félreismerhetlenül elismerik annak igazságát: erős hitem az, hogy nem sokára elkövetkezik azon idő, a melyben pártunk győzelemre jutván, meg fogja szüntetni ezer féle bajunkat, regenerálni fogja a magyarságot, kiépiteni a szabadelvű magyar államot, a mely erős lesz és tisztelt kifelé, úgy mint bent. Ez az, a mit kivánom, hogy hozzon nekünk az ujév, a mely egyaránt létesiteni fogja a köz és magán jólétet.

Nem szükséges hangsulyoznom azon kérelmemet, hogy tartsanak meg szives barátságukban, mert látom, hogy Önöket az őszinte barátság köti hozzám, reménylem, hogy rólam hasonló nézetben vannak. Mig e kapocs közöttünk meg nem szakad, a mi hiszem, hogy nem is fog megtörténni, addig erősek leszünk a jövőben, a mint voltunk a multban, s küzdeni fogunk mindaddig, mig a polgári föladatok minden kötelezettségeit le nem róttuk. Isten éltesse Önöket!

A lelkesedés, mely e szavakat követte benső s mesterkéletlen volt, melyet csak az igazi népszerűség tud megteremteni.

Még el sem hangzottak az éljenek, már is egy jól ismert férfias hang csendült meg a tömeg közepéből, mely szerb nyelven szólitotta meg a szeretett pártelnököt.

Radulovits Szilárd népszerű szónok vette át az üdvözlő szót s a nép közepéből, mintegy a szive mélyéből szólalt ki, — hogy tolmácsolja polgártársai őszinte ragaszkodását s szeretetét Szemző István iránt.

Szavait folytonos éljenek s a derültség legbensőbb kitörései kisérték.

Szebben s lelkesültebben tán soh'se szólott, mint ezuttal.

Beszéde után a jelen voltak harsány zsivióval adtak kifejezést annak, hogy minden szavát magukévá teszik.

Azután váratlan dolog történt.

Szemző István pártelnök a beszédre szerb nyelven kezdett válaszolni.

Az ugyan köztudomásu volt, hogy a pártelnök foglalkozik a szerb nyelvvel, melyet gyakorlati uton óhajt elsajátitani, de hogy oly tökélyre vitte légyen, miképen szerb beszédet tudjon elmondani, azt senki se vélte.

S mégis úgy történt.

Kevés szóval, de tiszta szerb kiejtéssel hatásos beszédet mondott a polgárokhoz, melyet imitt közlünk szószerinti alakban:

A „Zombor és Vidéke“ tárczája.

Tüz a tüzben.

— Rajz. —

Irta: **Kransz Bernát.**

(Folytatás.)

Elmult a farsang, a tavasz is hamar kilehelte minden illatát és megcsendült a kasza az aranykalászos, tágas rónaságon.

Mintha csak a természet maga is érezte volna, hogy nincs sok ideje a halogatásra, mert nagy eseményeknek megy elébe, sietett gyümölcseit megérlelni s ezzel mintegy fülébe harsogni az embereknek egy örökké emlékezetes jelszót: »Előre!«

Rémhirek keringtek minden felől; a vén Europa megrázkódott, és a népek milliónak szivében egy eszme villámlott meg; a szabadság; testvériség és egyetértés magasztos eszméje.

»S akit István látott Mátyás, Lajos alatt
»Föltámadtak mind a győzedelmes hadak,
»Csakhogy más név alatt, csakhogy más ruhában,
»Honvéd neve alatt . . .« (Tóth K.)

— — — — — — — — — — — — — —

»A szerb fölkelés tüze a Bánátban és Bácskában már teljes lánggal lobogott.« A fölkelés fészke az elsánczolt Szt-Tamás volt ide át Bácskában és e fészket szétrombolni volt a magyarok főczélja.

A harcz kegyetlenül is folyt a magyarok és szerbek között és a nagy és véres küzdelem csak nagy sokára vezetett czélhoz.

Perczel, miután márczius 27-én Péterváradot elfoglalta, ápr. 3-ára tüzte ki Szt-Tamás bevételét.

Nehéz napja volt ez a magyaroknak! Vajha Gombos Illésre soha föl nem virradt volna!

Ő is Perczel táborában volt. Csak most jutott eszébe, hogy mit értett Darinka azon figyelmeztetés alatt, hogy ő magyar, — Darinka pedig szerb. — Minő sejtelme lehetett e leánynak a jövőre nézve? Minő titkos hatalom sughatta meg neki, hogy ők ketten még mint ellenséges harczviselő felek fognak egymással szemben állani. Pedig a szegény leány csak a szülők ellentállására gondolt . . . .

Illés szivében iszonyu küzdelem támadt. Szerette-e őt igazán ez a leány? Vagy csak képmutató volt? És nem kellene-e ő neki éjnek idején ott hagyni az elsánczolt várost, megvetni a fegyvert, amely orozva akarja jóltevőjét meggyilkolni? De másrészt mentő körülmények is merültek föl lelkében a leány iránt, kit oly igazán szeretett és halalos veritékek gyöngyöztek ki homlokán, midőn arra gondolt, hogy hátha a szeretett leány fegyverrel a kezében a fölkelők közt van és épen az ő golyójától találva rogy le szemei előtt a porba . . .

Miként a hirtelenében támadt viharban a czikázó villámok gyors egymásutánban követik egymást, hogy a néző szeme belefárad és egyet sem kisérhet végig az utján: ugy Illés agyában is gyors egymásutánban követték egymást a kinzóbbnál-kinzóbb gondolatok; de ő egynél sem állapodhatott meg, egyből sem merithetett vigasztalást . . .

Perczel int tisztjeinek, riad a dob, dörögnek az ágyuk, a seregek előbbre nyomulnak s megkezdődik a harcz.

A fölkelő szerbek vitézül rohannak a szuronyok ellen és oly határozottsággal tartják magukat, hogy már-már kétség szállja meg az ostromlók szivét; de ekkor midőn Kis-Kér felől a temerini hidfőnél levő sanczokban egy bódé égni kezdett, a fölkelőket szállta meg az ijedelem és a magyar hősök — köztük Gombos Illés is, — elszántan nyomultak föl a sánczokra és visszaverik a fölkelő szerbeket, Három oldalról történvén ilyen sikerrel az elsánczolt fészek ellen a támadás, a magyarok visszatartóztathatlan erővel gázolnak keresztül láng, füst és golyóözön között az utczákon, hol a kétségbeesett fölkelők torlaszokat emelnek és új harczra állnak készen minden ház küszöbén.

Gombos Illés néhány társával mindig legelöl járt. Szemei mint egy hiúz szemei a por és füst-keverékben is mindegyre csak Darinkát keresték; de nem találkoztak vele sehol.

Hirtelen egy gondolat támadt föl lelkében: hátha otthon áll szerény kis házikójában és anyját őrzi? Rohant egyenesen azon irányban és nem egy golyó süvített el feje mellett és nem egy halált osztott ő maga is utjában.

Mire oda ért, az ismeretes kis házikó már lángokban állott. Vakon rohant be a kis ajtón az udvarra, üres puszta volt minden . , .

Lázasan nyitott be a kis szobába — — fenn a tető recsegve-ropogva dült be a padlásra és a nád perjéjét magasra felkavarta a tomboló szélvész, — — ő nem hallott semmit . . .

Bennt vastagon gomolygott a füst, ugy hogy Illés azonnal visszatántorodott. De csakhamar ujra föltárta az ajtót és elszántan lépett a fullasztó füsttömegbe. Csak néhány pillanat mulva láthatta környezetét. Az ágyon élettelenül feküdt Darinka anyja, a nagy füstben megfulladt . . . . Darinka nem volt sehol. Mint a sebzett vad rohant tovább Illés. Ideje is volt, mert alig hogy az udvarra ért, a házikó padlása is beomlott . . .

De Illés már ezt nem hallotta. Vakon rohant tovább..... A tüz mely keblét dulta sokkal nagyobb volt, mint az, mely Szt-Tamást pusztitotta. — —

Egy utczakanyarulatnál 4—5 csupasz-arczu fölkelő állta utját. A szerezsánoknak öltözött fölkelők botokkal, kaszákkal és fejszékkel voltak fölfegyverkezve. Illés meghökkent, fegyverét tüzelésre készen tartá és szerb nyelven kiáltott a fölkelők elé: »Kinek élete kedves, meg ne moczczanjon, mert lelövöm!«

E szavakra egy sugár termetü, a füsttől és portól erősen megbarnult ifju Illés felé rohant . . . .

»— — Illia! Illia! — —« kiáltá.

E pillanatban Illés háta mögött eldördült egy fegyver és a többiek közül kivált szerb fölkelő élettelenül rogyott a földre. — Esésében kalapja messze elgurult és alóla hosszu fekete haj bomladozott szét.

Драги пријатељи!

С' највећом радошћу примам ваше добре жеље, и натраг желим, да ове нове године Бог и Вас сваким доброчинством обаспе.

У политичком животу леп успех смо постигли; то сви знамо, јер смо славно победили при два избора; како код посланика, тако код општинара.

Да овоме једнаку победу и у будуће добијемо, треба, да међу нама досад постојана лепа слога и искрено пријатељство, као једна неразлучена копча остане.

Надам се, да ће навек тако бити, и мени, као Вашем председнику ово и то, да Вас Бог све још дуго поживи, — то је моја садашња из дубоког срца жеља.

Дуго и много живили!

Leirhatatlan volt a hatás, melyet e szerb beszéd a szerbajku polgárok között keltett.

Valóban semmi se lehet szerb testvéreinkre annyira lekötelező, mint az anyanyelvük iránt tanusitott eme tisztelet, melyet Zomborban a nyelvet nem ismerő előkelő állásu egyéniségek soha sem tanusitottak még ily mérvben.

Ezzel az új esztendei ünnepélyes tisztelgés is véget ért.

Mi is őszinte szivvel csatlakozunk ama közóhajhoz, hogy a magyarok istene a szeretett pártelnököt a megye s városunk fölvirágzása érdekében sokáig éltesse!

Megyei s helyi hirek.

*** A zombori kaszinó-egyleti dalárda sylvester-esti hangversenye.** Mint minden evben, úgy most is jó kedvben bucsuzott el a zombori kaszinó-egyleti dalarda az 1892-ik évtől. A kaszinói dalárda jó hiréhez képest a nagy számban megjelent közönség fölötte jól mulatott a fáradhatlan és dicséretre méltó dalárda válogatott programmja mellett. Volt viharos taps s ovátió — quantum satis. — A férfikar nyitotta meg az estély programmját, a „Tavasz elmult", „Elmegyek én", „Hej menyecske" és a „Peng a kasza" czimü énekekkel. A fölhangzó tapsok fölöslegessé teszik a mi kritikánkat. Kelő Mór mérnök ur énekelt azután „Bánk-Bán" dalmüből egy magándalt feltűnő szép tenor hangjával, oly hatást ért el, hogy nem igen emlékszünk arra, hogy valaki utólérte volna. — A vegyes kar is kitett magáért Bethoven „Éji dalával." Most következett a piéce de resistance. — Dr. Kollár Viktorné, lépett az emelvényre, Dr. Horváth Akos zongora kisérete mellett, „Ibolya" és „Itália" (Mendelsohn-Bartholdy B.) szólóját énekelve. Megszünni nem akaró éljenzés koszorúzta azt a felséges élvezetet, a melyet e bájos hölgy a közönségnek szerzett, úgy hogy még egy magyar dalt is kellett enekelnie, mely százszorta jobban tetszett, mint a klasszikus ének. — Az „Éji varázs" is sikert aratott. De legszebb volt a sextett, melyet Dalmay Pálné, dr. Kollar Viktorné, Kelő Mór, Staudacher József, Sztojkovits György és dr. Horváth Akos énekelte. — A concert befejezéséül következett a vegyeskar által énekelt Gounod „Faust" játék egy keringője. — A karmesteri szerepet dr. Horváth Akos vitte kellő szakavatottsággal. — Igy ért véget a koncert, melyet a jelenvoltak nem voltak képesek eléggé méltányolni, s most következett a tánez, mely fesztelenül legjobb hangulatban a hajnali órákig tartott. Szünóra alatt tombola-játék mellett mulatott a közönség. — Dicséretet érdemel a kaszinó-egyleti dalárda, mert fáradságot és költséget nem kimélve, kellemes és örömteljes szórakozást szerzett a zombori közönségnek.

*** Beszeda tánczvigalommal.** A zombori szerb tanító és tanítónőképző-intézet tanuló ifjusága f. évi január hó 26-án a „Vadászkürthöz" czimzett szalloda termeiben szegény tanulótársai és társnői segélyezése czéljából beszedát tánczvigalommal rendez. A belépti jegyek ára személyenként 1 frt. családi jegyek (négy személyig) 3 frt. Kezdete este 7½ órakor. A beszeda műsorozata: 1. Prolog. előadja Ducsity A. János III. éves tanító-jelölt. 2. „Testvériség istene" (Bozse bratinsztva). D. Senkótól, előadja a vegyeskar. 3. „Mi testvérek" koncert fantázia F. Kuhacstól, zongorán játsza Kojity Julianna kisasszony. 4. „Óda a makdisznóhoz (Oda makvom kécu) Zmaj J. Jovanovitytól, szavalja Jovánovits Zsárkó II. éves tanítójelölt. 5. „Hervadj rózsám, hervadj" (Veni ruzsó, veni) szóló, énekli Zsivánovity Emilia kisasszony, zongorán kiséri Sztojkovity Ivánka kisasszony. 6. „A tengerész dala" (Mornareva peszma). Céh-től, előadja a vegyeskar. 7. „Szerb népdalok egyvelege" (Szmesa szrpszkih narodnih peszama). előadja a tanító-jelöltek hegedűskara, Kotoracs S. Dusan vezetése alatt. 8. „Bucsu az erdőtől" (Oprostaj sza sumom) octet, rendezte Dragutin Blazsek, előadják Szerafimovity Kszenia Milosevity Darinka, Joczity Vukoszava, Gyurity Jelena kisasszonyok és Lazarevits Koszta II. éves, Vojin Zrupanszky, Blagojevity Milenko és Maletaski Krszta I. éves tanító-jelöltek. 9. „A czigányasszony dicséri a lovát" Zmaj J. Jovanovitytól, szavalja Kirilovity Katicza kisasszony. 10. Ouvertur Szupe-nak „A vig deákok operettjéből" zongorán négy kézre játszák: Haris Szofia és Veriga Szofia kisasszonyok. 11. „A nap leáldozik" (Szunce tone) quartet Dragutin Blazsektól. előadják Radánovity Mihály, Terezin György, Krisztity Gy. Milivoj és Milovánov Lyubomir III. éves tanító-jelöltek. 12. „Oh tekints" (O pogledaj) szóló A. Milesinskitől énekli Kszenofon Zitta III. éves tanítójelölt. zongorán kiséri Tokin Rodimir I. éves tanítójelölt. 13. „A vándor dala" (Putnikova peszma) Apttól, előadja a vegyeskar. 14. „Ki áll utunkba" (Ko tye nama na put sztati) Gv. Havsas-tól előadja a férfikar.

*** A zombori róm. kath. főelemi iskolánál** megürült két tanítói állás betöltése végett e hó 4-én ejtetett meg a tanítóválasztás, mely alkalommal Sztolisits Márton zombori illetőségű, — és Lévay Nandor szabadkai születésű, ki nemrég kitűnő sikerrel végezte a tanítói képezdét, — választattak meg tanítókká.

*** Hivatalvizsgálat.** Vasdényei Géza szabadkai kir. törvényszék elnöke a mult hó vége felé ejtette meg a hivatali vizsgálatot a topolyai kir. jbiróságnál, amely alkalommal úgy a hivatali rend az ügykezelés s különösen a felügyelet s ügyvezetés felett legnagyobb megelégedését s örömét fejezte ki, a hivatali vizsga befejezése után Malonyai Ignácz kir. járásbiró házánál, a hova csak a birói kar volt hivatalos, vig kedélyével megelégedésének ujabb tanubizonyságát adta az elnök.

*** A szegedi itélő tábla** területére sajtóbirósági hatáskörrel lesz felruházva, s igy az ezen területen, melyhez Szabadka is tartozik, előforduló sajtóügyek ezentul Szegeden fognak elintéztetni.

*** A Zomborban** állomásozó helyőrség tisztikara következő magyar szövegű meghivót bocsátotta ki: — Meghivó. A zombori helyőrség tisztikara az 1893. évi január hó 9-én a „Vadászkürt" szálloda termeiben az I-ső Lajos Vilmos baden-badeni őrgróf nevét viselő cs. és kir. 23. gyalog-ezred zenekara által rendezendő hangversenyre a n. é. közönséget tisztelettel meghivja. A szétküldött meghivók egyuttal beléptijegyül szolgálnak. Kezdete esti ½8 órakor. Tekintettel a tisztikar és a polgárság közt fennálló barátságos visszonyra, reméljük hogy a bál igen látogatott leend.

*** Vettük a következő meghivót:** Meghivó az 1893-ik évi január hó 14-én Zomborban a „Vadászkürt" szálloda disztermében a helyben alakulandó „kereskedő-ifjak betegsegélyzőegylete" javára rendezendő zártkörű tánczvigalomra a n. é. közönséget (névre szóló jegyekkel) tisztelettel meghivja a rendezőség. Belépti-jegy ára: személy-jegy 1 frt. Család-jegy 3 személyre 2 frt 50 kr. Kezdete 8 órakor. Jegyek előre válthatók: Falcione Gusztáv, Mayer és Thum, Engel Mór és Karakasevits Milivoj uraknál és este a pénztárnál. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

*** Nagylelkü adomány.** Nagy Béla monostorszegi plébános 1000 forintot adományozott oly czélból, hogy azzal egy szegény, jóviseletü és erkölcsös sokacz fiunak a kellő irányban leendő kimüvelődéset lehetővé tegye. Nagy Béla adománya annál is nagyobb elismerésre méltó, mert a monostorszeghi plébániának jövedelme nagyon is szerény.

*** Puck István.** Mint hiteles forrásból közlik velünk, az apatini derék lelkipásztor halálát az okozta, hogy Jellman József apatini jegyző vállalkozott állitólag több katonaköteles fiatal ember részére nősülési engedélyt kieszközölni. Megigérte a nősülendőknek, hogy rövid idő alatt megkapják az engedélyt. A jegyzőnek e nyilatkozatara elmentek a plébániara s beiratkoztak. Ki is lettek háromszor hirdetve — a nősülési engedély azonban még mindig nem érkezett le, s igy természetes az esketés sem volt eszközölhető. Támadt ebből nagy zűrzavar: nyakra főre sürgették a jegyzőt, hogy menjen és lásson a dolog után, mert már ki vannak háromszor hirdetve és röstelik a sok várakozást. A jegyző megigérte, hogy személyesen megy a biróval Budapestre s kieszközli az engedélyt. Erről Puck plébánost is oly hozzaadással értesitette, — ha az engedélyeket kieszközölnie sikerülend, akkor táviratilag fogja Budapestről értesiteni. Fel is ment Budapestre, de most is eredménytelenül. A válasz az volt, semmi szin alatt, hanem majd ujév után ha a behivások már megtörténtek, — az otthon maradottaknak ki fogják adni a nősülési engedélyt. — Mind ennek daczára a jegyző sürgönyözött volna a plébánosnak, hogy az engedélyek megadattak, — az esketések megtörtenhetnek. Haza érkezve elment a jegyző és biró a plébánoshoz s személyesen is kijelentették, hogy az esketéseket megkezdheti, — az engedélyeket, melyek pár nap mulva megküldetnek atfogják küldeni a plébánia-hivatalnak. A jóhiszemű plébános mi rosszat sem sejtve sorba megeskette a katona köteles ifjakat. A halála előtti napon dr. Kék országgyülési képviselő meglátogatta a plébánost éppen akkor a midőn ez templomba készült esküvőre. dr. Kék kérdest intéz hozzá: kit eskettet? Puck megmondja az illetőnek nevét, mire dr. Kék igy felel: Hisz azt nem teheti, mert nincs meg az engedélye. A plébános csodálkozva mondja el, hogy a jegyző és biró az ellenkezőt állitja, hivatalos uton közölvén vele, hogy az engedelyek megvannak. Most aztán hamarosan fölirnak, de a válasz most is az, hogy az engedélyek meg nem adhatók, mint halljuk az apatini jegyző dr. Kék ellen sajtópert inditott az itt elmondottaknak röpirat alakjában való közzététele miatt. Puck plébános ilykép tévutra vezettetvén, attól való félelmében, hogy fenyitő vizsgálatot indittanak ellene, halálra gyötörte magát. A katastrófa, mint tudjuk rövid idő alatt bekövetkezett, s a derék plébános szivszélhüdés következtében meg is halt.

*** Halálozás.** Szabadka város legrégibb alakja, almási Rudics Károly cs. és kir. nyug. huszárkapitány m. hó 29-én élete 96-ik évében végelgyengülésében elszenderült.

*** Értesités.** A szegedi m. kir. bábaképző-intézetnél — f. évi márczius hó 1-én kezdődő — magyar-német tanfolyamra 12 tanuló részére egyenként 40 frtnyi állami ösztöndij van rendszeresitve. Felhivom mindazokat, kik azt elnyerni óhajtják, hogy a nagyméltóságú vallás és közoktatásügyi m. kir. ministeriumhoz intézett keresztlevéllel, erkölcsi és szegénységi bizonyitványnyal felszerelt bélyegtelen folyamodványúkat január hó 31-éig hozzám nyujtsák be. Szegeden 1892 évi deczember 31-én dr. Mann igazgató-tanár.

*** Olvasó közönségünk köréből** többen kérdést intézvén hozzánk az ezüstpénz használatát illetőleg, értesitjük, hogy csakis a régi tallérok és huszasok vonatnak ki a forgalomból, még a 2 frtos, 1 frtos, ¼ frtos, 20 kr és 10 kros ezüstpénz egyelőre használatban hagyatik. E tekintetben történendő változásokról kötelességünknek ismerjük értesiteni t. olvasóinkat.

*** Most jelent meg** Marschall G. zombori jeles zongoratanár által componalt uj zenemű. „Franczia négyes" igen jó szerbes dalammal. Kapható özv. Schön Adolfné könyvkereskedésében. Ara 2 koróna.

*** Többek tudakozódására** kijelentjük hogy a lapunk egyik mult számu nyilttereben Zs. V. helybeli tanár ellen megjelent közlemény szerzőjének kilétét a szerkesztőség el nem árulta s igy bárkit illesenek is a találgatások, azok hamis nyomon járnak.

*** Magyar recitátornő.** Ronai Kovács Laura szinművésznő, ki mint magyar recitátor jelenleg Szegeden működik s legközelebb Szabadkán fog fellépni, onnan Zomborba jönn szavaló estélyeket tartani. Nevezett művésznő mindenütt, a hol csak fellépett, fényes sikert aratott. A műsorát annak idején közölni fogjuk.

Illés lelkében egy gondolat villant föl, odarohant a megölt szerezsánhoz és fölismerte benne — Darinkát . . . . . .

És Illés nem jajveszékelt fölötte. — Becsületesen haltál meg; megérdemled, hogy megcsókoljalak, — susoga magában és észrevétlenül egy csókot lopott az örökké elnémult ajkakra.

A halált okozó golyó Illésnek egy társától jött, a ki azt gondolta, hogy a fiatal szerezsánok Illést akarják megölni és a hozzá legközelebb állót csakugyan le is lötte.

Ez a golyó egyszerre két életet oltott ki. Illés ezután bekötött szemekkel rohant a halálba és az őt sem kerülgette sokáig. Még egy negyed óra sem telt el Darinka halála után, már Illés is a halottak között hevert.

Szabadságért szerelmét, szerelméért életét.

Ezek voltak az igazi hősök; de csak ilyenekkel lehetett is Szt-Tamást elfoglalni.

(Vége.)

Szinházi épitkezéseink.

Irta: **dr. Váll Béla.**

(Folytatás.)

Ezen vidékies mindentudóságnak köszönhető az az égbe kiáltó baklövés, mely az izléssel, kényelemmel, s helyes beosztással tervezett aradi szinházat beleépitette egy óriási méretű söresarnok, kávéház bérházának udvarába. A mit az aradi szinházépitkezésnél a tűzveszélyesség képez, azt a szegedi népszinháznál egy más nembeli baklövés teszi változatossá. Kitették ugyanis a szegedi szinházat a Tisza partjára, hogy »szépitse« a Tiszamelléki kilátást. Minthogy azonban a Tisza ezen részén csak tutajos tótok járnak, egyedül ők élvezik a szinház izlésesen tervezett kulalkatát. A közönség és szinészek az elrekeszthetlen hideg tiszai légvonatot kapják cserébe, mely néha valóban kiallhatatlan hévvel tör be s dermeszti meg a jatszókat és nézőket egyaránt. Hogy azonban nemcsak »szépészeti« okok irányadók a szinházak telkeinek megválasztásánál, annak megdöbbentő képét adta Kassa közönsége, mely midőn pár év előtt élénken kezdett foglalkozni az uj szinház fölépitésével: két pártra szakadt. Az egyik pártnak a jelenlegi szinházhelye volt a legalkalmasabb, mivel ott volt a partbeli házbirtokosok háza, a másik párt pedig, a mely más hely mellett kardoskodott, ép oly helyet talált legjobbnak, amely e pártbeli házbirtokosok háza tövében terült el, sőt a'la budapesti szokás, még kisajátitani is kellett volna. E szinháztelek tervezeteknek közgyűlések, hirlapi viták voltak következményei. Talán more patrio párbabajok, főispánváltozások, s becsületbeli jegyzőkönyvek fölvételei is következtek volna, ha a szinházi épités el nem lobban, mint a szalmaláng.

Szinházaink épitése közben annak fűtésével rend szerint senki sem törődik. Innen származik az a kalamitás, hogy könnyű ruhában, lenge gyolcsban, selyemtricotban, vagy mélyen kivágott salonruhában megjelenő szinészek egymásután vesztik el énekhangjukat. Van néhány szinházunk, mely külföldön is ismeretes arról, hogy a meghülés benne elkerülhetlen, noha a gyulékony szinfalak közt óriási vaskályhák, még pedig izzó tüzes vaskályhák helyeztettek el, a rendszeres szinpadi fűtés helyettesitésére. Van azonban olyan szinházunk is az alföld egyik nagyobb városában, hol a nézőtér is szertelen hideg. More patrio rövid uton fölpofozva a közizlést egy városi tanácsos beállitott oda is egy rengeteg vaskályhát s mellé egy fűtőt. Ha e fűtőnek netán máshol akad dolga, a kialvó tüzet az a néző látja el fával, aki legjobban fél a podagratól, illetve a légvonattól. Ki gondol itten tűzveszélyre? izlésre? szépészetre? Átalán a szinházfoltozás magyarbetegségnek mondható. Régi, rut és hasznavehetetlen szinházainkra annyi pénzt fecsérlenek el egy évtized alatt, hogy abból igen csinos újszinházat lehetne épiteni. Megmaradok a fővárosi szinházaknál ezt illetőleg. Tekintsük a nemzeti szinházat! Immár alig van benne valami a régiből, csaknem minden falát ujra épitették, szerkezetét újjal pótolták, temérdek új lépcsővel s felszámlálhatlan tűzbiztonsági eszközzel szerelték fel, s mégis ma éppen nem más mint egy ócska rozoga ház. Az átalakitásokra szánt igen tetemes összegekkel lehetett volna egy szabad téren már egy oly műintézetet emelni, amely méltó lenne a benne tündöklő művészvilághoz. S ma nem kellene pirulnunk a fővárosba érkező idegenek előtt, akik a nemzeti szinház alacsony, ügyetlen b e r e n d e z é s ü zegzugai közé tévednek. A foldozási politika netovábbját, a fővárosi (budai) szinkörnél találjuk legkihivóbban megjelenitve. Évek óta ezen a rozoga patkányfészekre 12—16 ezer forintot költ el a fővárosi tanács javitás czimén. Az a legkomikusabb, hogy e javitás daczára a nézőtér szörnyen léghuzamos, a szinpad kiállhatatlanul meleg, közönség pedig csak akkor van benne, ha ingyen jegyeket osztanak ki. Az igazgató kedvéért aligha, hiszen az a nélkül is megkapja a subvenciót! Talán a renováló ács, festő vagy renoválást vezető vállalkozó kedvéért? Csakhogy ezzel a renoválással lehetetlenné teszik, egy a Duna partjára épitendő s valóságos nemzeti missiót teljesitő szinház épitését. A fővárosi renoválási betegség különben uralkodik a vidéken is. Legszembeszökőbb példája a győri szinház, mely a kisvárosias félszegség és izléstelenség mintaépülete. Kivülről is, belülről oly csuf s elhibázott, hogy párját még a mi szinházainkban sem lehet találni. — Renoválni csak egyetlen régi szinházunkat volna érdemes és ez a kolozsvári szinház. Ezen épület nézőtere és szinpada, nézetem szerint habár a város lakosságának csekélységéhez képest igen nagy is, változatlanul meghagyandó volna. Legelső sorban azonban a négy alapfal megbolygatása nélkül átalakitandó volna s modern lépcsőzettel s ujabb épitkezés szerint lenne beosztandó a szinház foyerje, mely apró és alacsony ketreczekből van összekombinálva, átalakitandó s ujjáépitendő volna teljesen a szinházi iroda, mely ugy van a szinházhoz toldva, mint valami fecskefészek. Végül és legelső sorban átalakitandók volnának a szinpad hátterét képező öltözőszobák, zenészeti s más termek, melyek uj lépcsőzettel ellátva, s némileg kitatarozva, nemcsak hogy ázsiai alakzatúkat elveszitenék, de alkalmasak lehetnének arra is, hogy Ditrói szinigazgató, Kovács Gyula, Hunyadi Margit stb. művészek és esetleg egy-két szinikritikus hozzájárulásával szinterét képezhessék egy Kolozsvárott felállitandó szinészeti gyakorló iskolának.

Ezzel egyidejüleg tüzveszélyes faszerkezete a szinpadnak fölcserélhető volna modern vasszerkezettel. Sőt csekély költségtöbblettel bevezethető volna a gáznál sokkal jutányosabb: villanyvilágitás is.

(Vége.)

* **Egy uj hetilap.** Szabadkán 1893. évi januar hó 1-én lépett életbe a „Suboticke Novine“ czimü s bunyevácz nyelven irt hetilap. Szerkesztője M. Gy. Karanović.

* **Mükedvelők előadása és tánczmulatsága Apatinban.** Az apatini műkedvelői kör 1892. évi deczember 26-án karácsony másodünnepén rendezte első szini előadását az Andrész-féle vendéglőben. Ezen előadás és a vele kapcsolatos tánczmulatság sikereiről a következőkben számolunk be: — Az előadott két darab elseje „Az első férj“, Bayard egyik legismertebb vigjátéka volt. Szerepeltek benne mint Blanchet nagykereskedő: Rozovits György ur, mint ennek neje Arsenie: Dolezsal Róza k. a., ennek első férjeről való fia Viktor: Fauszt József úr. Juliska Blanchet unokahuga: Weidmann Olga k. a., Bonin, Arsenie első ferje: Kopp Ödön úr. — A darab tartalmát fölösleges ismertetnünk. A szereplők működéséről csak dicséreteset mondhatunk. Mindnyájan először jelentek meg, nagyobb és műelvezet dolgában talán inyenczebb közönség előtt s ez elég volt arra, hogy az elmaradhatatlan lampaláz nálunk is jelentkezzék. Kivételével talán Kopp Ödön úrnak, ki oly non chalance-szal lépett a szinpadra és játszotta el szerepét, hogy méltán tehetjük meg az apatini műkedvelők kapaczitásának. A rendezés körül is ő buzgólkodott legtöbbet, s már ezért is megérdemelte, hogy első helyen emlitsük őt meg. — A többi szereplők közül kiemeljük Dolezsal Róza k. a.-t és Weidmann Olgácskát, kik szerepüket elég jó felfogással és helyes domboritással, különösen előbbeni oly biztonságérzettel játszotta el, hogy az egész közönség egyhangu tetszésével találkozott. Ugyanily hatást értek el többé-kevésbé a darabban szereplő urak is. — A második darab „A virágfakadás“, Muraynak egy felvonásos vigjátéka volt. Kovács Péter szerepét Szauter Antal úr, neje Márta szerepét Langer Szidi k. a., ennek unokahuga Nelli szerepét Harlekovits Jolán k. a., a többi szerepet Kaspár Olga k. a., Kekezovits István és Horn Adám urak játszották. — E darabot majdnem művészi értékűvé emelte Langer Szidi k. a. kitünő játéka, aki egy műkedvelőtől alig várható ügyességgel játszotta a zsémbes, zsörtölődő „nagyasszony“ szerepét. A nézőközönség s különösen annak irányadó körei általánosan azon nézetüknek adtak kifejezést, hogy Langer Szidi úrbölgyben tehetség rejlik, melyet az apatini műkedvelői kör bizonyára nem fog elmulasztani felismerni és fejleszteni. — Igen szépen játszotta el a fiatal szerelmes lány szerepét Harlekovits k. a. kinek dicsérete szintén sok oldalról hangzott. — Nagy hatást keltett Káspár Olga k. a. fess magyar öltözékével és csinos megjelenésével, annyira, hogy mikor a szinen megjelent, általános tapsvihar fogadta. — A férfiszereplők is, kivált Kekezovits István úr (Laczi szerepében) igen jol és oly ügyességgel játszottak, hogy hozzáértőktől hallottam, hogy az apatini műkedvelői kör nemcsak jól választotta össze őket, hanem az első szép siker után bátran merik a legszebb eredmények felmutatását várni a jövőbdn. — A műkedvelői kör élén álló Dr. Schmausz Antal úr valóban megérdemelte azon dicséreteket, melyeket a közönség pártatlanul juttatott neki azon buzgósága és fáradozásáért, mely a kör megteremtése — és ezen első szép sikere elérése körül őt, mint a tulajdonképeni kezdeményezőt megilleti, s melyhez neki szivből sok sikert kivánunk. — Az előadás után következett tánczmálatság igen sikerült s mindvégig (reggeli 4 óráig) pompás hangulatban folyt le.

* **Tánczmulatság.** A futtaki Casino-egylet 1893. január hó 7-én saját alapja javara zártkörű tánczfüzérkét rendez a „Links“-féle vendéglőben.

* **Értesités.** Az osztrák-magyar bank budapesti igazgatósága a szabadkai fiókintézet váltóbiráló bizottságának létszámát 12-ről 16-ra felemelte és az elhunyt Manojlovits Sándor helyét ujból betöltötte. Váltó-birálókká a következő urak neveztettek ki: Varga Károly, Rádich T. Joczo, Gyelmis Gerő, Regényi Lajos és ifj. Hoffmann Mátyás.

* **Választási utóbajok** czimen a fővárosi lapokban a következő hir jelent meg: Matkovics Lajos zentai főszolgabiró a mult képviselőválasztásnál fellépett jelöltnek. Ennek nemcsak az lett a következménye, hogy megbukott, hanem most még a büntetőbirósággal is meggyült a baja. A választások után ugyanis dr. Nagy Gyula följelentette a szabadkai törvényszéknél, azt adva elő, hogy Matkovits maga elé idézte az adai választókat, és értésükre adta, hogy baj lesz, ha nem reá voksolnak. Azzal fenyegette volna őket, hogy nem kapnak se báli, se házassági engedélyt, sőt az ellenzéki választónak malma alól elemeli még a — Tiszát is. A szabadkai törvénszék Matkovics ellen elrendelte a vizsgálatot, de Vojnits Máté szolgabiró és az adai biró meg jegyző ellen, kiket vele együtt szintén bepanaszoltak, azt megszüntette. Ezt a határozatot helyben hagyta a szegedi kir. tábla is, mig a kuria tegnapelőtt megváltoztatta azt. A legfőbb biróság Matkovits ellen polgárok választási joga ellen elkövetett vétség czimén, Vojnits, valamint az adai jegyző és biró ellen pedig hivatalos hatalommal való visszaélés miatt szintén elrendelte a vizsgálatot.

* **A legfiatalabb honvéd.** Ezen czimen a Budapesti Hirlap összegyüjti a 48—49-es szabadsághősök neveinek névsorát, a kik közt olvassuk: Bachmann László rendőrbiztos az ujvidéki szállásokon 1848. nyarán beállt a 7-ik honvédszázlóaljba dobosnak. A háború alatt Péterváradon volt, a kátyi ütközetben sebet kapott. Pétervárad átadásánál Mamula kiküldött császári biztos igy szólt hozzá: Te szel nekem, fiu! Nem állanál be hozzám privátdienernek? A fiu háta mögött egy vén Dom Miguel baka állt, a ki megrántotta a kabátját s ezt sugta a fülébe: Ne menj hozzá, mert rácz. S a fiu tényleg ki is jelentette, hogy nem fogadja el az ajánlatot. Erre Mamulla dühbe jött s igy szólt: Ha tudtál dobolni Kossuthnak, tudsz dobolni ezentul nekem is. És besoroztatta a 6-ik számu cs. kir. gyalogezredbe dobosnak. Nyolcz évig szolgált ott.

* **Temerin** községében a tanitóknak eddigelé 500 frt évi fizetésük volt; az iskolaszék azonban most a tanitók fizetésének 100 frttal leendő emelését határozta el. Meg is érdemlik, hisz ők vannak hivatva első sorban gyermekeinket a hazának nevelni, és azokból erkölcsös és hazaszerető honfiakat faragni, a zombori tanitókra is ráférne a fizetés emelés, — mert hinni akarjuk, hogy az e czélra szolgáló alapból még kifutná — az anyagi helyzeten való segitség nyujtásra.

* **Filoxera.** Mig nálunk a filoxera pusztitotta szép szőlőinket, — olaszországban nagyszerű terméseknek örvendtek, melynek hasznát most élvezik az olaszok. Eddig ritkán hallottunk szót is olasz borról Magyarországban, most pedig az helyettesiti drága jó szőlőink kedvelt nedvét. Hogy mennyire felkarolták (de kénytelenségből) s hogy mennyire fogyasztják az olaszbort, alkalma lehet bárkinek is meggyőződést szerezni, a Flórián-utczában levő Korics Eszter-féle házban; mert ott bérelt pinczehelyiséget egy olasz borkereskedő, a hova processio számra megy a nép az ünnepi ital bevásárlása végett. Oka ennek az, mert a magyar termésü bort oly ár mellett árusitani sem lehet.

* **Panasz.** Hogy mennyire kevelt volt az uj templom előtti kutban levő viz, bizonyitja a már több oldalról emelt panaszok. Mióta a kemény fagyos napok beállottak, a nevezett kutnak jó ivóvizét az arra lakó közönség nem veheti igénybe. Igen kivánatosnak mondják a panaszt emelők, ha a tanács vagy az a felett rendelkező városi gazda (intéző) több gondot forditana a nevezett kút helyreállitása iránt, hogy igy a már e vizhez szokott közönség ismét igénybe vehesse a jó ivó vizet, s ne legyen utalva a szép „Neptun“ rossz vizét fogyasztani. Reméljük, hogy lesz foganatja e panaszos kérelemnek.

* **A telekkönyvi betétek szerkesztéséhez** a tényleges birtokos személyazonosságát igazoló anyakönyvi kivonatok, családi értesitők és lelkészi bizonyitványok az 1889. évi 38. t. cz. 30. szakasza szerint bélyegtelenül volnának kiállitandók, a lelkészek azonban mégis vonakodnak az emlitett okmányokat bélyegtelenül kiállitani és pedig részben azért, mert azt hiszik, hogy az ilyen okmányokat más czélokra is fölhasználhatják, részben pedig azért, mert a törvénynek erre vonatkozó rendelkezését nem ismerik. A kultuszminiszter az igazságügyminiszter felszólitására most rendeletet bocsatot ki az összes egyházi főhatóságokhoz, hogy a hatóságuk alá tartozó lelkészeket az emlitett okmányok bélyegtelen kiállitására utasitsák és egyszersmind figyelmeztessék őket, hogy az ilyen okmányoknak más czélokra való felhasználását a következő záradék által tegyék lehetetlenné: Kiállittatott bélyegmentesen á telekkönyvi betétek szerkesztésének czéljára.

* **Rudolf trónörökös Kis-Hegyesen.** A karácsonyi szent esték alatt Dudás József (Gazsi) az utczán egy rongyos, kopott külsejü bocskorba öltözött emberrel találkozott, aki előadván, hogy messze földről jön, vacsorába hivatta meg magát. Dudás úgy mint háza népe Rudolf trónörökös arczvonásait a képekből jól ismerték, s minthogy az idegen ahhoz hasonlitott, sőt rongyos ruhája alatt a fényes katona ruhát is önkénytelenül észrevette, mindanyian félve néztek reá és kezdték sugdosni: ez nem más mint Rudolf trónörökös. A gazda gyanuját az iz élesztette, erősitette, hogy vacsorára menet, betértek egy pálinkás boltba, a hol a vándor szó nélkül kifizette a már előbb ott voltak és előtte ismeretlenek pálinka kontóját. Vacsora után az idegen kártyázni szerett volna. Dudás elvezette őt egyik barátjához, a hol szép társaság volt együtt. A viselt kártya nem tetszett az idegennek s rögtön egy uj kártyaért küldött. Beszélgetés s kártyázás közben a nagy ujság kiszivárgott s csakhamar tömegesen jöttek a bámulók. Kérdezősködésükre csak azt felelte, hogy a bécsi szállásokon béres. Minthogy mind megilletődve közeledtek felé, a fényesruhát szóba sem merték hozni. Hajnalban a társaság szétoszlott. Az idegen egy százast adott czimburáinak s észrevétlenül eltünt. Természetes, hogy a nép most mindenütt a fényes vendégről beszél.

* **Az uj pénz.** A hivatalos lap a m. kir. pénzügyminiszternek egy hirdetményét közli, mely a koronaérték érmeinek leirását tartalmazza. A hirdetmény a pénzek leirásán kivül még a következő intézkedéseket tartalmazza: Minden fizetés, a mely ausztriai értékben, — még pedig akár nem abban — teljesitendő, a fizetésre kötelezett fél tetszése szerint koronaértékbeli aranyérmekben is teljesithető olykép, hogy a huszkoronás aranyérme tiz osztrák értékü forinttal, a tiz koronás aranyérme pedig öt ausztriai értékü forinttal számitandó. Ugyanez a rendelkezés kiterjed az egykoronásokra és a korona értékre szóló nikkel és bronzérmekre is, olyképen, hogy az egykoronás ötven, a huszfilléres tiz, a két filléres egy és az egyfilléres fél ausztriai értékű krajczárral számitandó, figyelemmel mindazonáltal az idézett 1892. évi XVII. t.-czikk 19. §-ában ez érmekre nézve megállapitott fizetési erőre, a mely szerint a magánforgalomban senki sincs kötelezve egy koronásokat huszonöt forint, illetőleg ötven korona, a korona értékre szóló nikkel érmeket öt forint, illetőleg tiz korona, bronz érmeket ötven krajczár, illetőleg egy korona összegen túl fizetésül elfogadni. Az állami és egyéb közpénztárak ellenben fizetésül az egykoronásokat korlátlanul, a nikkel és bronzérmeket öt forint, illetőleg tiz koronáig terjedő összegben kötelesek elfogadni. Azonkivül ezek az érmek az annak idején e czélra megjelölendő állami váltópénztáraknál kivánatra értékpénz ellenében a megállapitandó közelebbi módozatok mellett beváltandók lesznek. Végül a hirdetmény különösen figyelmezteti a közönséget, hogy ez idő szerint a monarchia mindkét államában csak a huszkoronás arany értékérmek vannak forgalomban. Az egyes éremnemek forgalombahozatala külön közzé fog tétetni. Ezzel a hirdetménynyel az uj pénz formailag is forgalomba helyeztetett.

* **Jó fogást csinált a zentai rendőrség.** M. hó 29-én elcsipte a lovag Wettstein név alatt szereplő Matuschek iparlovagot. 25—30 frtos utalványok és ajánlott levelek érkeztek Zentára lovag Wettstein czimére, az összegeket Matuschek fölszedegette, a szombathelyi püspök utalványán azonban rajta vesztett és most a zentai járásbiróság fogházában ujabb fogások kieszelésén töri fejét.

* **Pacséron** Rozenstock Márton kereskedő üzlete decz. 31-én reggelre kigyuladt s úgy a ház, mint az üzlet felszereléssel együtt tökéletesen leégett, a tüzet elfojtani nem volt lehetséges, miután az üzletben elhelyezett gyulékony anyagok, mint kőolaj, gyufa stb. nagyon elősegitették a tűz terjedését, csak véletlen szerencse, hogy a szomszéd épületek is le nem égtek.

* **Öngyilkosság.** „Topolya és Vidéke“ czimű lap közli, hogy ottan e napokban Benedek Antal czipész-tanoncz felakasztotta magát, mesterének durvasága és gorombáskodásai miatt, melyeket a tanoncz tovább el nem viselhette. Felhivja egyben fenti lap szerkesztősége az ottani hatóságot arra, hogy figyelmét terjessze ki a mesterekre, hogy azok tanonczaikkal elég humánusan bánjanak el.

* **Szerencsés ember.** Mint bennünket Karavukováról értesitenek, szép leletre bukkant Hellmann József ottani lakos. Ugyanis a deronyai határban levő földjén dolga volt, és véletlen egy cserépedényben mely ott elásva volt 1000 darab régi ezüstpénzt talált. A talált kincset bevitte a főszolgabirói hivatalhoz Hodsághra azon kijelentéssel, hogy a neki járó $^2/_3$ résznyi jutalékot utalványozzák ki, amit meg is kap.

* **Öngyilkossági kisérlet.** Koch József bajai czipész segéd a 23-ik gyalog ezred 16-ik századától, hol tényleges szolgálatban volt, a karácsonyi ünnepekre Budapestről haza szökött. A katonai hatóság megkereste a bajai rendőrkapitányságot, hogy a szökevényt fogassa el. Koch a redőrök által üldöztetett, és a bujdosdit megunva, deczember 29-én sogora padlásán öngyilkossági szándékból rézgálicz-oldatot ivott, de a gyors orvosi segélynek sikerült őt megmenteni és most a bajai kórházban van ápolás alatt.

* **Czigány-népszámlálás.** A belügyminiszter, az összes törvényhatóságokhoz intézett körrendeletben elrendelte, a czigányok összeszámlálását s az összeirás foganatositására 1893. évi január 31-ik napját tűzte ki. A belügyminiszteri rendelet szellemében külön csoportokban vétetnek számba az állandóan megtelepedett, a régebben egy helyben lakó és vándorló czigányok.

* **Öngyilkosság.** Ó-Becsén Bodó János alig 18 éves szabósegéd a mult hó végén egy közönséges pisztolylyal, melybe egy revolver-golyót tett, — főbe lőtte magát. Az öngyilkos három levelet hagyott hátra, az egyikben elpanaszolja, hogy rokonai roszul bántak vele, a másik levélben előadja, hogy szerelmi viszonya volt, melynek reménytelensége vitte e tettre, a harmadik levél tartalma előttünk még ismeretlen. Azt még megjegyezhetjük, hogy az öngyilkos fiúnak atyja is önkezüleg adta ki életét.

Báli-selyemszöveteket méterenként 45 krtól 11 frt 65 krig, valamint fekete, fehér és szines selyemszöveteket is méterenként 45 krtól 11 frt 65 krig — sima, csikozott, koczkázott mintázott, damaszolt stb. minőségben (mintegy 200 külömböző fajta és 2000 kelömböző szin s árnyalatban) póstabér vámmentesen szállit: **Henneberg G.** (cs. kir. udv. szállitó) **selyemgyára Zürichben.** Minták póstafordulóval küldetnek Svájczba czimzett levelekre 10 kros és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. 4

SZINHÁZ.

Vasárnap, 1893. január 1-én délután **„Fenelányok“**, este Szigligeti Ede **„II. Rákóczy Ferencz fogsága“**, melyben főleg Rakodczay ért el egy nagy s igazi hatast Boldizsár kis szerepében. Bihari robotolt: ha beszélt, akkor játszott is, ha nem kellett beszélnie, mintha ott sem lett volna a szinpadon. — Közönség igen kevés.

Kedden, január 3-ikán **„Mukányit“** elevenitették fel kevés közönség előtt nem valami magas szinvonalon álló, de elég mulattató előadásban. A legjobb volt Ferenczy, ki Kozák Manót kaczagtató humorral ábrázolta ügyesen megállva a túlzás határán. Rakodczay jó alak volt, de hebehurgja szeles modorral egészen új, de nem sikerült Zápolyát mutatott be. A két orvos Benedek és Pesti pompás alak volt. A komoly szereplők közül Laczkó Aranka, Füredi, a két naiva: Szende Anna, a ki ez estén különösen kedves és természetes jelenség volt, és Várhidy Rózsa, Gyarmati, Zador Rózsa, úgy a hogy megállták helyöket. Bihari nem mindig tudta megőrizni komolyságát.

Irodalom.

— A **„Pallas Nagy Lexikon“** 7-ik füzete is megjelent, az »Alfred — Államköltségvetés« szóig terjedő tartalommal. Igen csinos kiállitásban mellékelt »Afrika felfedező utazásainak térképe és »Apolló« szoborrajza disziti e füzetet. — Ára 30 kr. = 60 fillér.

— **„Az én ujságom“** ujévi száma, Pósa Lajos szerkesztésében, diszes kiállitásban s változatos, gazdag tartalommal jelent meg. Sebők Zsigmond nyuliskolába vezeti a gyermekeket s mesél nekik nyuszikákról olyan bűbájosan, mintha valami kis tündértől hallotta volna, Herczeg Ferencz »Az új nevelő« czimű érdekes elbeszélést kezdi meg. Tolnai Lajos, Endrődi Sándor, Tábori Róbert és Pósa bácsi gyönyörű elbeszélésekkel és versekkel kedveskednek a gyermekeknek.

Előfizetési ára negyedévre 1 frt. Előfizetési pénzek küldendők »Az én ujságom« kiadóhivatalába, Budapest, Andrási-út 10. szám.

— **Fényes czáfolat.** A magyar közönséget nagyon sokan és sokszor vádolták már azzal, hogy közönyös az irodalmi vállalatok irant, nem veszi a könyveket és nem veszi be a heti lapokat. Ez a vád a mily méltatlan és helytelen, épp oly elfogult is. »Jót, jól, ebben áll nagy titok« mondotta halhatatlan Kölcseink. »Jót, olcsón!« ez a Magyar Nők Lapja jelszava, mely az összes női lapok között a legtartalmasabb és a legolcsóbb. És tegyük hozzá: a legelterjedtebb is. Már abban is kiválik a Magyar Nők Lapja, hogy csakis magyar festők eredeti rajzait hozza s a költemények és novellák, illusztrálására külön művészt tart, Szánthay István fiatal magyar festőt, ki számonkint négy öt fényesebbnél-fényesebb illusztrácziót készit a lap számára. Mikros álnév alatt egy, a nőikedélyhez szóló elmélkedést irt valaki Istenről, mely valóban fényes filozofiai elméről tanuskodik, s e hitközönyös világban jótékonyan hathat a vallásosság terjesztésére. Gyönyörű a Morócz Jenő Téli kikelet czimű költeménye is. Háztartási és divatmellékletei a legmegfelelőbbek a kisebb városi igényeknek. Egyes szám ára 15 kr, legczélszerűbb azonban, különösen nálunk vidéken, előfizetni reá, mert a negyedéves előfizetők, 1 frt 50 kr. (3 korona) előfizetés mellett ajándékba kapják a Női Szépség tankönyvét is.

NYILTTÉR.*)

Dr. Szilágyi Vilmos István köz- és váltó-ügyvéd irodáját Zomborban, fő-utcza 165. sz. alatt (Falczione Lőrincz úr házában) megnyitotta.

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Hirdetések.

COGNAC DE BOURGOGNE

C. DUVERGEY-TABOUREAU-tól Meursaultban,
(Cote d'or) Francziaország.
Főraktár a magyar királyság részére
DIETRICH és GOTTSCHLIG
uraknál BUDAPESTEN.
Központi iroda és megrendelési hely: **IV., régi posta-u. 10.**
A nagybani eladás részére átviteli raktár
DIETRICH és GOTTSCHLIG urak
átviteli pinczéiből: Kőbánya, X. kerület, fűzér-utcza 30.
Elszállitás rekeszekben 12 nagy vagy 12 kis palaczk tartalommal.
Árak Kőbányáról szabad rekesz és csomagolás mellett:

	Rekeszenként 12 nagy palaczkkal:	12 kis palaczkkal:
1879-es Burgundi Cognac	rekeszenként frt 58.—	rekeszenként frt 29.—
*** Burgundi Cognac	rekeszenként frt 46.—	rekeszenként frt 23.—
** Burgundi Cognac	rekeszenként frt 34.—	rekeszenként frt 17.—
* Burgundi Cognac	rekeszenként frt 22.—	rekeszenként frt 11.—

Kicsinybeni eladási árak: 1—6
DIETRICH és GOTTSCHLIG urak
osztr. csász. és magy. kir. udvari tea és rum raktáraiban
BUDAPESTEN,
IV. Váczi utcza 18. sz., a korona kávéház átellenében;
IV. Kigyó-tér, Teleky-féle palota;
VI. Andrássy-ut 22. szám, az opera átellenében.

1879-es Burgundi Cognac	nagy palaczk frt 5,	kis palaczk frt 2.50
*** Burgundi Cognac	nagy palaczk frt 4,	kis palaczk frt 2.—
** Burgundi Cognac	nagy palaczk frt 3,	kis palaczk frt 1.50
* Burgundi Cognac	nagy palaczk frt 2,	kis palaczk frt 1.—

Tánczoktatás.

Tisztelettel értcsitem a n. é. közönséget, hogy folyó 1893. évi január hó 1-étől kezdve a legujabb és legválogatottabb tánczok elsajátitására

tánczoktatást

fogok adni, a »Fehér hajó«-hoz czimzett szálló nagytermében, Vasárnap és csütörtök kivételével mindennap, felnőttek számára este 7 órától 9 óráig — kis tanulók számára pedig d. u, 5 órától 7 óráig. Bővebb felvilágositást a falragaszokon és tisztelettel alulirottnál, ki a n. é. közönség pártfogásáért esedezik.

Teljes tisztelettel

Major Farkas

2—2 táncztanitó lakik a »Fehér hajó« szállóban.

Olasz boraimat,

melyek kitűnő minőségűek és jó zamatuak s e mellett igen olcsók, bátorkodom a n. é. közönség kegyes figyelmébe és megvételre ajánlani.

Boraimat nagyban és kismértékben árusitom a következő árakban:

	Fehér bor hectoliterenként	23 frt
	Vörös bor „	20 „
	Siller bor „	22 „
Kicsinyben:	**Fehér bor** 1 liter	—.32 kr.
	Vörös bor „	—.28 „
	Siller bor „	—.30 „

Tisztelettel

De Bartoli Raimond

borüzlet tulajdonos

Felsőváros Flórián utcza 396. sz.

Korics Eszter-féle házban.

Simmeringi

Senega-kivonat-Mellsyrup

a hozzá tartozó **Simmeringi-mell füvekkel** — mely a legjobb szer **köhögés, reketség, nyálkásság a légcsövek eldugulása, szükmellűség** valamint a **görcsös köhögés (gyermekeknél** az u. n. **szamárhurut)** ellen. Ára ezen Szyrupnak adagonként 50 és 90 kr. a hozzávaló téa 50 kr. Csomagolásért póstan szállitva 20 krral több számittatik. Két adagnál kisebb szállitás nem eszközöltetik.

Egyedüli szállitója ezen hatásos szernek

Adler gyógyszertárnok

Bécs XI kerület Hauptstrasse 44.

Mutatvány számokat ingyen és bérmentesen.

Magyarország

legolcsóbb és legdiszesebb képes hetilapja

A

KÉPES CSALÁDI LAPOK

1893. év január hó 1-én

TIZENÖTÖDIK ÉVFOLYAMÁBA LÉP

a magyar művelt, de különösen a magyar női művelt olvasó közönségnek legkedvesebb lapja

A „**Képes Családi Lapok**“ a magyar szépirodalmi lapok között legjobban el van terjedve.

A „**Képes Családi Lapok**“ most lépett a 15-ik évfolyamába, mi eléggé bizonyitja mennyire megnyerte e lap a magyar művelt közönség tetszését.

A „**Képes Családi Lapok**“ szellemi részét, a magyar irodalom legelső irói nyujtják. A szerkesztőség **dr. Murányi Ármin, dr. Tolnay Lajos** és **dr. Várady Antal** kezében van, a kik sem fáradságot, sem költséget nem kimélnek, hogy a lap szelleme a művelt olvasók legmagasabb igényeit is kielégitse.

A „**Képes Családi Lapok**“ munkatársai sorában vannak a többi között: Jókai, Mikszáth, Dalmady, Temérdek, Lauka, Tölgyessy, dr. Murányi Ernő, Csorba A., Pósa, Rudnyánszky, Beniczkyné Bajza Lenke, Büttner Lina, Nagyvárady Mira, Kövér Ilma, V. Gaal Karolina, Harmath Lujza, Hevesiné Sikor Margit, stb. stb. hirneves iróink és irónőink.

A „**Képes Családi Lapok**“ minden számában legkiválóbb művészek rajzai és képei után kitünő illusztracziókat ad.

A „**Képes Családi Lapok**“ minden számához legjobb iróinktól egy regény teljes nyomtatott ivét kapják az olvasók dijtalanul s igy egy év alatt 5—6 regény birtokába jutnak melyekhez mindig diszes boriték is járul.

A „**Képes Családi Lapok**“ minden számában ügyesen össze állitva sakrejtvények, apróságok és irodalmi ismertetéseket talál az olvasó; — s a lap előfizetőinek postájában a legszellemdusabb társalgás folyik az előfizetők között, végül:

A „**Képes Családi Lapok**“ minden kéthétben külön divat mellékletet ad, a mely a női közönségnek minden más divatlapot teljesen nélkülözhetővé tesz.

A „**Képes Családi Lapok**“ előfizetése egy évre 6 frt., félévre 3 frt., negyedévre 1.50., aki az egész évi előfizetési dijához 80 krt. küld, 4 regényt, a ki félévi előfizetéséhez 40 krt. küld, 2 regényt s a ki negyedévi előfizetéséhez 20 krt. küld, 1 regényt kap bérmentve jutalmul.

Előfizetéseket az év bármely napjától elfogad és levelező lapon óhajtásra mutatvány számokat bárkinek dijtalanul küld:

A „Képes Családi Lapok“ kiadóhivatala

Budapesten, Nagykorona-utcza 20. sz.

Hirdetmény.

Alulirott bogojevai Erdőtársaság részéről ezennel közhirré tétetik, hogy **a gombosi vasutállomás melletti raktárban,** igen szép egészséges és száraz

tölgyhasábfa, cserhasábfa, gyertyánfa, épúgy dorongfák

olcsó árban kaphatók.

Netaláni megrendelések Willman Mátyás úrhoz Hodsághra, vagy Wamoscher Manó úrhoz Prigl.-Szent-Ivánra intézendők.

Tisztelettel

Erdőtársaság.

COGNAC

Czuba-Durozier & Co.

franczia cognacgyár

PROMONTOR.

Vezérügynökség

Ruda és Blochmann Budapest.

Magyar Fém- és Lámpa- árugyár részvény-társaság

Budapest-Kőbányán.

Fölhivás.

Értesitjük a nagyközönséget, hogy a

kizárólag saját részünkre

gyártott és általunk visszelárusitók által az **ország minden táján forgalomba hozott,** immár általánosan kedvelt és nagy keresletnek és fogyasztásnak örvendő

„Király-olaj“

jóságáért és valódiságáért csak abban az esetben vállalunk el jótállást, ha azok a saját zárójegyünkkel és védjegyünkkel ellátott eredeti szabadalmazott kannákban vásároltatnak.

A KIRÁLY-OLAJ, mely az egyedüli biztonsági petroleum, a legnagyobb világitó erővel bir, ugy hogy a villamos fénynyel vetekedik és előnyös tulajdonsága közé még az is tartozik, hogy égőképessége tovább tart más tisztátalan petroleumnál s azonkivül, hogy e miatt olcsóbb is, teljesen szagtalan és soha föl nem robban.

Minden **„Király-olajt“ tartalmazó szab. kanna védjegyünkkel van ellátva.**

Tisztelettel

a magyar fém- és lámpaárugyár részvénytársaság igazgatósága

Budapest-Kőbányán.

1 4

Van szerencsém a n. é. közönségnek szives tudomására hozni, hogy Szabadkan

óra-, ékszer-, ezüst- és kina-ezüst

üzletet nyitottam.

Azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a n. é. közönséget a legjutányosabban kiszolgálhatom.

Dúsan berendezett raktáromban nagy választékban kapható, mindenféle férfi és női remontoir órák aranyban és ezüstben. Továbbá mindenféle a mai korszakban megkivántató arany- és ezüst ékszerek.

Törött aranyat és ezüstöt a legmagasabb árak mellett vásárolok.

Vidéki megrendelések utánvét mellett, legpontosabban eszközöltetnek, nem tetsző tárgyak másokért cserébe visszafogadtatnak.

Órákért 2 évi jótállást vállalok.

Arany- és ezüstmunkák javitása, valamint mindennemű monogramm munkák saját műhelyemben legjutányosabban eszközöltetnek.

Tiszta 14 karátos aranyért, valamint valódi ezüst- és kinaezüstért kezeskedem.

Számos látogatást kér tisztelettel

Dávid Vilmos,

2—3 műórás és ékszerész, Szabadkán, Széchényi-tér II. szám (Hoffmann-féle ház.)

Hirdetés.

Van szerencsém a n. é. közönségnek tudomására hozni, hogy én tisztelettel alulirott, mindennemű, a

kárpitos és diszitői

szakmába vágó, a mai korszak igényeinek megfelelő munkálatok elkészitésére és szállitására vállalkozom helyben ugy vidékre is a legjutányosabb árák mellett.

Remélem, hogy a n. é. közönség igényeinek megfelelendek, annál is inkább, mert e szakmában nagy és szép tapasztalatokat szereztem, fővárosunkban, továbbá Bécs, Swaicz, Tirol, Németország, Poroszország legnagyobb czégek üzleteiben.

Szamos megbizásért, és a n é. közönség kegyes pártfogásáért esedezve, maradtam

teljes tisztelettel

Tóth Mihály

2—3 kárpitos ésdiszitő mester, I kik Belváros, Tóth Ferenc z kovács mester úr házában, Fernbach úr háza mellett.

Sarg féle egészségügyi hatóságilag megvizsgált

Óvakodjunk a hasonló csomagolásu, értéktelen

utánzatoktól!

Legjobb védőszer fertőzés ellen.

A legfelsőbb körökből való elismerések minden drb mellett találhatók.

KALODONT

KALODONT

Sarg-féle KALODONT

Sarg-féle KALODONT

Sarg-féle KALODONT

Sarg-féle KALODONT

Sarg-féle KALODONT

Sarg-féle KALODONT

(a fogak szépsége)

elismert nélkülözhetlen

fogtisztitó szer.

Illata üditő s igen czélszerű utazásnál.

A bel- és külföldön legkedvezőbb eredménynyel használtatik.

Alkalmas csomagolása, olcsósága és használatnál tisztasága következtében az **udvar, főnemesség** s az egyszerü **polgári** háznál egyaránt található.

Kapható minden gyógyszerésznél illatszerárusnál stb.

Ára: 35 kr.

Készpénzfizetés

mellett két nemesi **birtok** keresetik

megvételre,

melynek ára lehet **150.000 frt,** a második pedig **600.000 forint.**

Szives ajánlatok

Patz Rikkárt BÉCSBE,

Wieden Margarethenstrasse 12. sz. alatt intézendők.

Ezen labdacsok minden tekintetben hasonló praeparatumok elé helyezendők, mert mindennemű káros alkatrészektől mentek, a legnagyobb eredménnyel használják hasbetegségeknél, mert vértisztitó hatásnak nincs gyógyszer, mely könnyebben s a mellett teljesen ártalmatlanul

hasrekedést

a legtöbb betegség ezen bizonyos forrást eltávolitja Czukorzottságuk miatt még kis gyermekek is szivesen veszik be. E labdacsoknak **Pitha** tanár, udvari tanácsos igen hizelgő bizonyitványt állitott ki.

☞ Egy doboz ára 15 labdacscsal, 15 kr. egy tekercs, ára 8 doboznak, 120 labdacscsal, 1 frt.

Figyelmeztetes! Oly doboz, melyen e czégnév: Apotheke **„zum heiligen Leopold“** nem áll, s mely hatulján védjegyünket nem viseli, az utánzat, melynek megvételétől a közönség figyelmeztetik.

Neustein Fülöp gyógyszerész

Jól megfigyelendő a doboz, nehogy rossz, hatástalan vagy éppen kártékony praeparatumot kapjon az ember. Kizárólag **Erzsébet-labdacsok kérendők; ezek használati utasitással s a fenti aláirással vannak ellátva.**

Főraktár: **Bécs, NEUSTEIN FR.** gyógyszertára **„a szt. Lipóthoz“** a Planken és Spiegelgasse sarkán.

1—17

Oblát Károly könyvnyomdájából, Zomborban,